

**АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО
НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ
У 2022 РОЦІ**

Київ - 2023

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У 2022 РОЦІ

ВСТУП

Реформування системи державного управління здійснюється з урахуванням Європейських стандартів належного адміністрування, розроблених Програмою підтримки вдосконалення врядування та менеджменту та викладених у документі «Принципи державного управління»¹. Зазначений документ містить систему принципів і критерії оцінки державного управління, що базуються на основі міжнародних стандартів і вимог, а також кращих практик держав-членів ЄС та держав Організації економічного співробітництва та розвитку.

Реформа державного управління розпочалася у 2016 році зі схвалення розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474 Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року (Стратегія РДУ до 2021 р.) та продовжується відповідно до Стратегії реформування державного управління України на 2022-2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 р. № 831 (далі – Стратегія РДУ до 2025 р.).

У 2019 році відповідно до Стратегії РДУ до 2021 р. та з урахуванням Принципів державного управління SIGMA було прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2019 року № 106 «Про затвердження Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад», якою визначено, що:

міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади в межах затверджених їм відповідних бюджетних призначень під час складання кошторисів мають передбачати починаючи з 2020 року кошти на підвищення кваліфікації державних службовців апарату цих органів, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників у розмірі не більше ніж 2 відсотки фонду оплати праці;

підвищення кваліфікації за загальними та/або спеціальними професійними (сертифікатними) та короткостроковими програмами є обов'язковим для державних службовців.

Одним із основних напрямів реалізації Стратегії РДУ до 2025 р. визначено продовження розбудови професійної, доброчесної, політично

¹ <http://www.center.gov.ua/component/k2/item/3109-опубліковано-звіт-програми-sigma-за-результатами-оцінки-стану-справ-в-системі-державного-управління-україни>

нейтральної державної служби, діяльність якої спрямована на захист інтересів громадян. Прогрес у досягненні запланованих у Стратегії РДУ до 2025 р. результатів за напрямом «Професійна публічна служба та управління персоналом» визначається, зокрема, за такими індикаторами, як частка державних службовців, які підвищили кваліфікацію (відсоток від загальної кількості державних службовців), та частка видатків державних органів на підвищення кваліфікації державних службовців їх апарату (відсоток від фонду оплати праці). Заплановане значення індикатора «Частка державних службовців, які підвищили кваліфікацію» у 2022 році становить – 55 % від загальної кількості державних службовців, 2023 році – 60%, у 2024 та 2025 роках – 65% та 70 % відповідно. Заплановане значення індикатора «Частка видатків державних органів на підвищення кваліфікації державних службовців апарату» у 2022 році становить – 1% від фонду оплати праці, 2023 році – 1,5%, у 2024 та 2025 роках – 1,75% та 2% відповідно.

З урахуванням вищевикладеного НАДС проводиться щорічне моніторингове дослідження системи професійного навчання державних службовців за субіндикаторами «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» та «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці».

Цей звіт охоплює моніторингове дослідження системи професійного навчання державних службовців в Україні у 2022 році.

МЕТОДОЛОГІЯ ЗБОРУ ДАНИХ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Для отримання об'єктивних даних щодо витрат державних органів на професійне навчання державних службовців пропорційно до їх річного фонду оплати праці та кількості державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання, збір та узагальнення даних щодо організації професійного навчання проводились на основі інформації, поданої Секретаріатом Кабінету Міністрів України, Апаратом Верховної Ради України, Державним управлінням справами, міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади та державними органами, юрисдикція яких поширюється на всю територію України (далі – центральні органи влади), місцевими державними адміністраціями.

Для збору та первинного узагальнення даних щодо організації професійного навчання у 2022 році НАДС реалізувала трирівневу модель збору інформації (рис. 1).

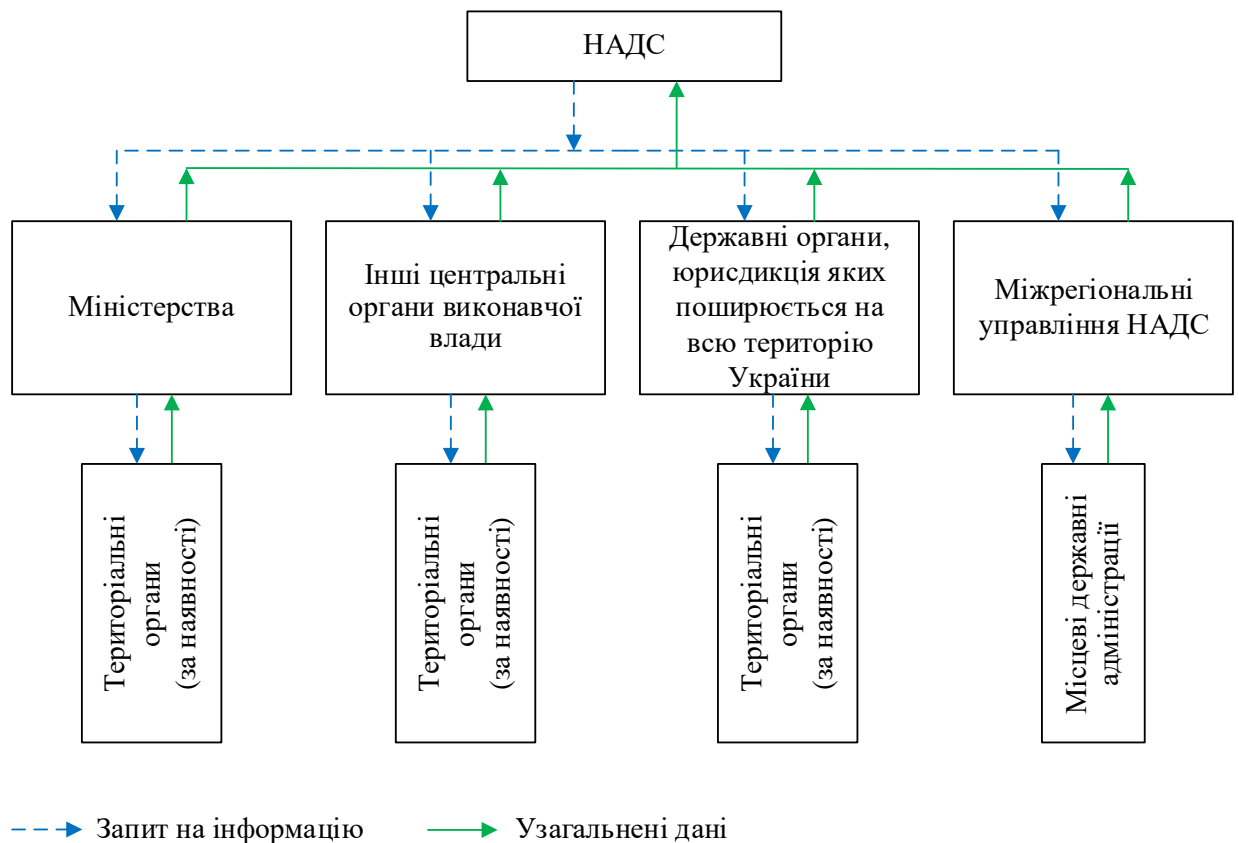

Рис. 1. Модель збору та узагальнення даних щодо організації професійного навчання у 2022 році

Відповідно до запропонованої моделі збір та узагальнення даних щодо організації професійного навчання проводився у кілька етапів:

- на першому етапі НАДС подано запити про надання інформації щодо організації професійного навчання у 2022 році до Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, центральних органів влади та міжрегіональних управлінь НАДС;

- на другому етапі Офісом Президента України, Секретаріатом Кабінету Міністрів України, Апаратом Верховної Ради України, Державним управлінням справами, центральними органами влади подано до НАДС інформацію щодо організації професійного навчання у апараті відповідного державного органу та його територіальних органів (за наявності). Також міжрегіональними управліннями НАДС узагальнено та подано до НАДС інформацію щодо організації професійного навчання, отриману від місцевих державних адміністрацій;

- на третьому етапі НАДС узагальнено інформацію щодо організації професійного навчання, подану Офісом Президента України, Секретаріатом Кабінету Міністрів України, Апаратом Верховної Ради України, Державним управлінням справами, центральними органами влади та міжрегіональними управліннями НАДС, та підготовлено відповідний аналітичний звіт.

Субіндикатор «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» у 2022 році» розраховувався як відношення кількості державних службовців, які пройшли професійне навчання за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, до загальної кількості державних службовців, які фактично працювали у відповідному державному органі станом на початок звітного року (субіндикатор виражається у відсотках). Під час розрахунку субіндикатора ураховувались дані щодо:

кількості державних службовців, які в 2022 році завершили навчання за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування»;

кількості державних службовців, які в 2022 році підвищили кваліфікацію хоча б за однією загальною (спеціальною) професійною (сертифікатною) або загальною (спеціальною) короткостроковою програмою підвищення кваліфікації.

У разі, коли у звітному році державний службовець завершив навчання за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» та підвищив кваліфікацію за однією або більше програмами підвищення кваліфікації, дані про підвищення кваліфікації враховувалися один раз.

У рамках цього дослідження не враховувалась кількість державних службовців, підвищення кваліфікації яких здійснювалось за рахунок їх власних коштів та/або за рахунок коштів програм (проектів) міжнародної технічної допомоги, інших джерел, не заборонених законодавством.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У 2022 РОЦІ

СУБІНДИКАТОР «КІЛЬКІСТЬ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ, ЯКІ ПРОТЯГОМ РОКУ ПРОЙШЛИ ПРОФЕСІЙНЕ НАВЧАННЯ»

НАДС отримано та узагальнено дані щодо організації професійного навчання державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справам, 101 центрального органу влади та місцевих державних адміністрацій, що функціонують у 23 областях України та місті Києві.

Відповідно до «Звіту про кількісний склад державних службовців», який щороку формується НАДС, станом на 1 січня 2022 року фактична численність державних службовців, які займали посади державної служби категорії «А», «Б», «В» (далі – державні службовці категорії «А», «Б», «В»), становила 171 469 осіб, із них: 196 – державні службовці категорії «А», 42 684

– державні службовців категорії «Б», 128 589 – державні службовці категорії «В».

У межах цього дослідження для розрахунку значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» НАДС узагальнено та проаналізовано інформацію щодо професійного навчання у 2022 році 170 152 державних службовців, які станом на 01 січня 2022 року займали посади державної служби категорій «А», «Б», «В» в Офісі Президента України, Секретаріаті Кабінету Міністрів України, Апараті Верховної Ради України, Державному управлінні справами, апаратах та територіальних органах 19 міністерств, 26 служб, 14 агентств, 4 інспекцій, 38 інших державних органах, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, та місцевих державних адміністраціях, що функціонують у 23 областях України та місті Києві. Загалом НАДС проаналізовано інформацію стосовно 99 % державних службовців категорії «А», «Б», «В» від їх фактичної чисельності станом на 01 січня 2022 року.

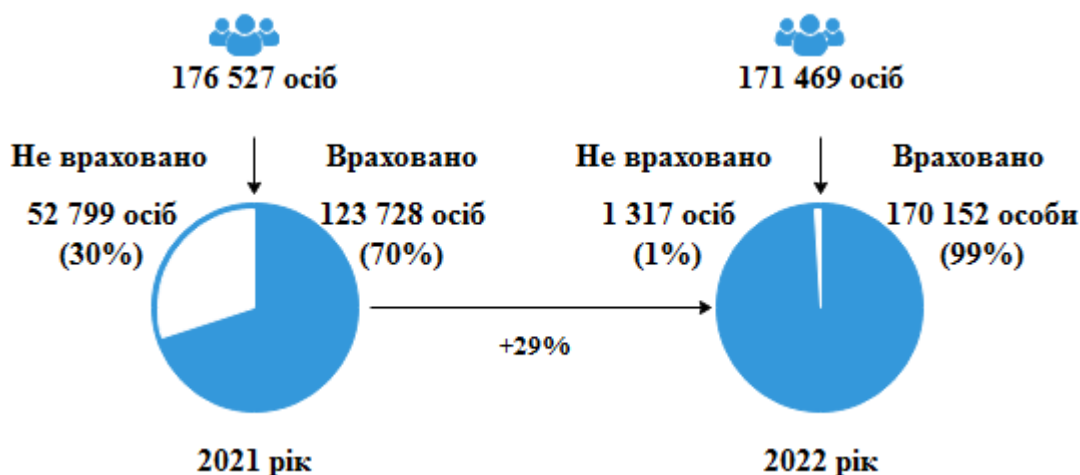

Рис. 2. Інформація про кількість державних службовців, яка враховувалася під час розрахунку значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання»

Аналіз поданої вищезазначеними державними органами інформації показав, що у 2022 році професійне навчання пройшли 56 737 державних службовців, у тому числі: 146 державних службовців категорії «А», 16 634 державні службовці категорії «Б», 39 957 державних службовців категорії «В». У відсотковому вираженні – 33% державних службовців категорії «А», «Б», «В» пройшли професійне навчання у 2022 році, зокрема у межах відповідної категорії посад: державних службовців категорії «А» – 80%, категорії «Б» – 38 % та категорії «В» – 32 % (рис. 3).

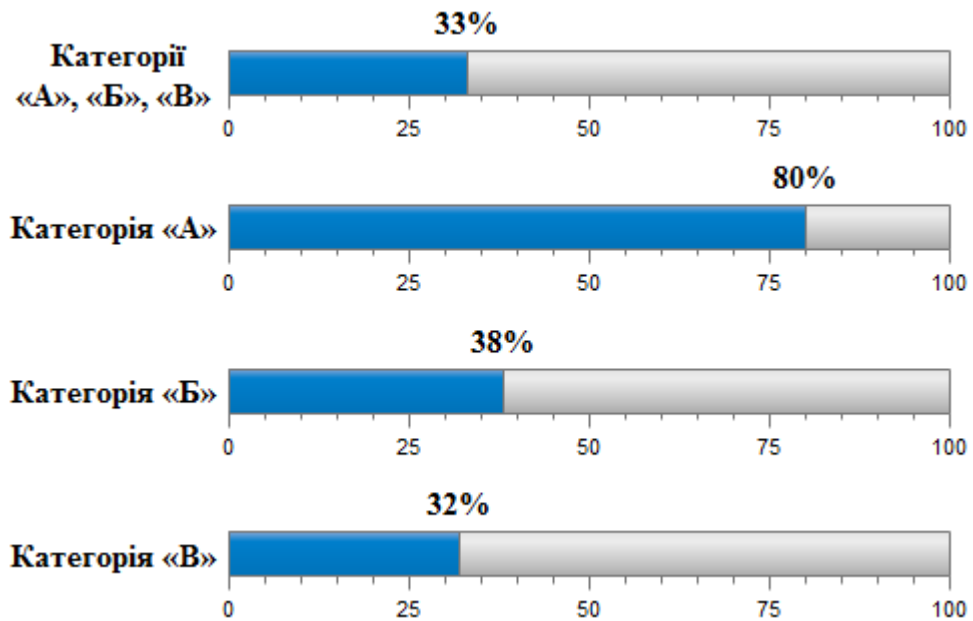

Рис. 3. Значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання», %

**ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ
ОФІСУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ, СЕКРЕТАРІАТУ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ, АПАРАТУ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ, ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СПРАВАМИ, ЦЕНТРАЛЬНИХ
ОРГАНІВ ВЛАДИ У 2022 РОЦІ**

У рамках дослідження організації професійного навчання державних службовців у 2022 році НАДС узагальнено інформацію про професійне навчання 145 203 державних службовців категорії «А», «Б», «В» Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, апаратах та територіальних органах (за наявності) міністерств, інших центральних органах влади, які займали відповідні посади в державних органах станом на 1 січня 2022 року.

Результати дослідження показали, що професійне навчання протягом 2022 року пройшли 48 862 державні службовці категорії «А», «Б», «В», які станом на 1 січня 2021 року займали посади державної служби в Офісі Президента України, Секретаріаті Кабінету Міністрів України, Апараті Верховної Ради України, Державному управлінні справами, апаратах та територіальних органах центральних органів влади.

Інформація про розподіл державних службовців, які пройшли професійне навчання у 2022 році, за категоріями та підкатегоріями посад державної служби представлена на рис. 4-7.

Рис. 4. Частка державних службовців, які пройшли професійне навчання у 2022 році, за категоріями посад державної служби, %

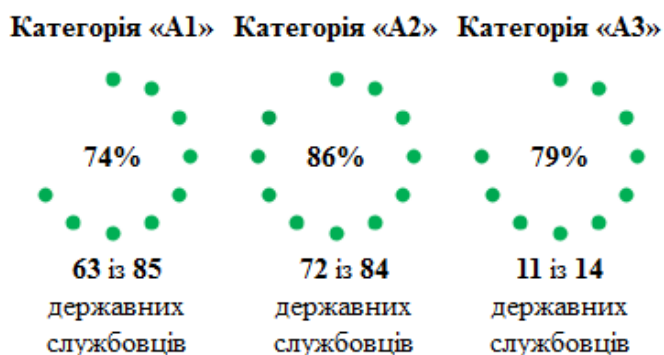

Рис. 5. Частка державних службовців, які пройшли професійне навчання у 2022 році, за підкатегоріями А1-А3 категорії «А» посад державної служби, %

Рис. 6. Частка державних службовців, які пройшли професійне навчання у 2022 році, за підкатегоріями Б1-Б3 категорії «Б» посад державної служби, %

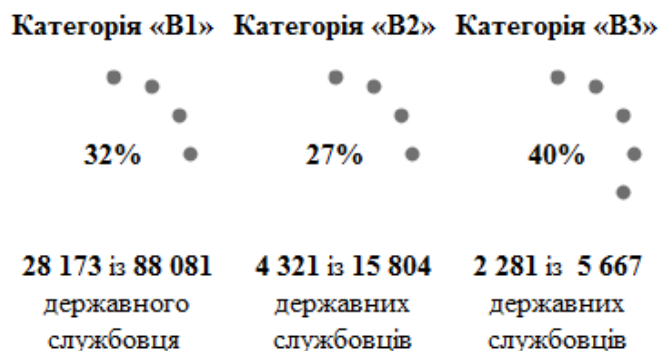

Рис. 7. Частка державних службовців, які пройшли професійне навчання у 2022 році, за підкатегоріями В1-В3 категорії «В» посад державної служби, %

Загальне значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання», розрахованого щодо державних службовців категорії «А», «Б», «В» Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, апаратів та територіальних органів центральних органів влади, складає 34 %. Значення субіндикатора, розрахованого щодо державних службовців категорії «А», «Б» та «В» зазначених державних органів становить 80 %, 39 % та 32 % відповідно (рис. 8).

Аналіз інформації щодо професійного навчання державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, апаратів та територіальних органів центральних органів влади у 2022 році у розрізі категорій та підкатегорій посад показав таку особливість професійного навчання:

зі зниженням категорії посади державної служби частка державних службовців, які пройшли професійне навчання, зменшується. Так, у загальній структурі державних службовців категорії «А» професійне навчання пройшли 80 % від їх загальної кількості, державних службовців категорії «Б» – 39%, державних службовців категорії «В» – 32 %;

частка державних службовців у розрізі підкатегорій посад у межах категорії посад «Б», які пройшли професійне навчання, також зменшується зі зниженням підкатегорії посади:

державні службовці підкатегорії Б1 категорії «Б» – 52 %;

державні службовці підкатегорії Б3 категорії «Б» – 37 %.

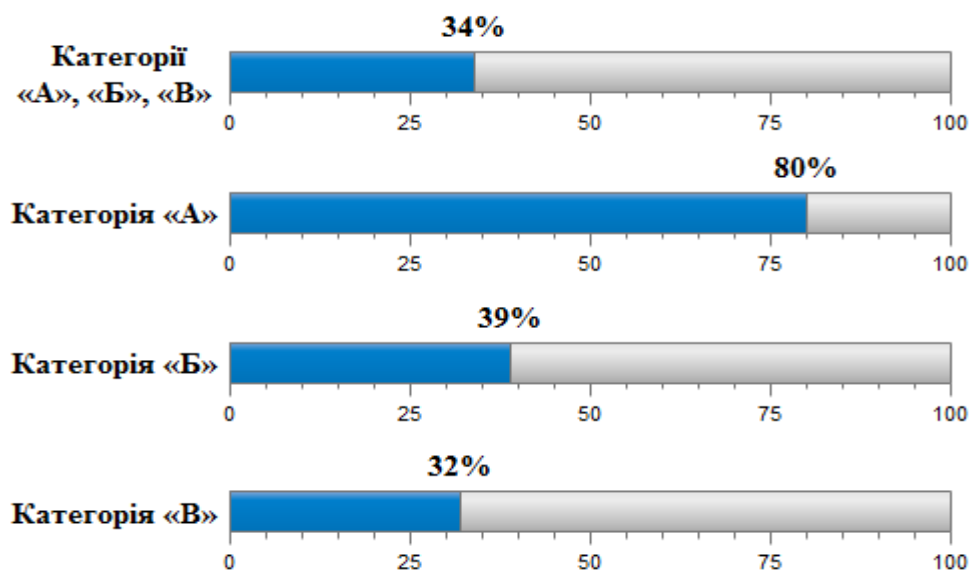

Рис. 8. Значення субіндикатора у 2022 році «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання», розрахованого для державних службовців

категорії «А», «Б», «В» в Офісі Президента України, Секретаріаті Кабінету Міністрів України, Апараті Верховної Ради України, Державному управлінні справами, апаратах та територіальних органах центральних органів влади, %

Порівняння результатів професійного навчання державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, центральних органів влади у 2021 та 2022 роках свідчить про зменшення значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання», як у цілому (на 20%), так і у межах окремих категорій посад державної служби (20% – для державних службовців категорій «Б» та «В»). В той же час для державних службовців категорії «А» значення відповідного субіндикатора зросло на 17%.

У 2022 році у рамках дослідження організації професійного навчання державних службовців НАДС узагальнено інформацію про професійне навчання 121 300 державних службовців категорії «Б» і «В», які станом на 1 січня 2021 року займали посади державної служби в територіальних органах міністерств та інших центральних органах влади, у розрізі адміністративно-територіальних одиниць України. Результати дослідження показують, що професійне навчання протягом 2022 року пройшли 37 010 державних службовців категорії «Б» і «В» територіальних органів центральних органів влади, що становить 31 % від загальної кількості державних службовців, які займали відповідні посади станом на 1 січня 2022 року (рис. 9).

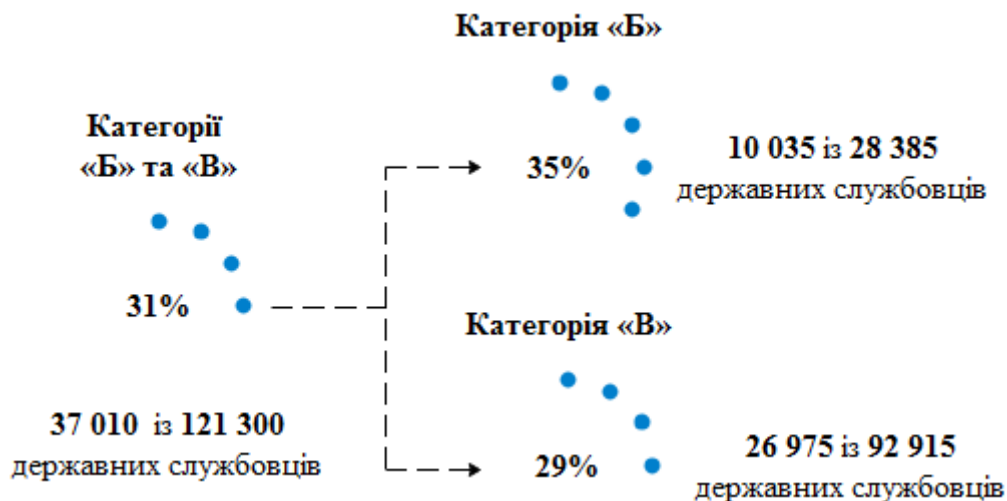

Рис. 9. Частка державних службовців територіальних органів центральних органів влади, які пройшли професійне навчання у 2022 році, за категоріями посад державної служби, %

Аналіз інформації щодо професійного навчання державних службовців категорії «Б» і «В» територіальних органів центральних органів влади у розрізі адміністративно-територіальних одиниць (рис. 10) показав:

найбільша частка державних службовців, які пройшли професійне навчання у звітному році, від загальної кількості державних службовців територіальних органів центральних органів влади у відповідній адміністративно-територіальній одиниці, припадає на Волинську, Черкаську, Чернігівську, Тернопільську, Житомирську, Івано-Франківську, Кіровоградську та Чернівецьку області;

найменша частка державних службовців, які пройшли професійне навчання у звітному році, від загальної кількості державних службовців територіальних органів центральних органів влади у відповідній адміністративно-територіальній одиниці, припадає на Луганську, Запорізьку, Донецьку, Миколаївську та Харківську області.

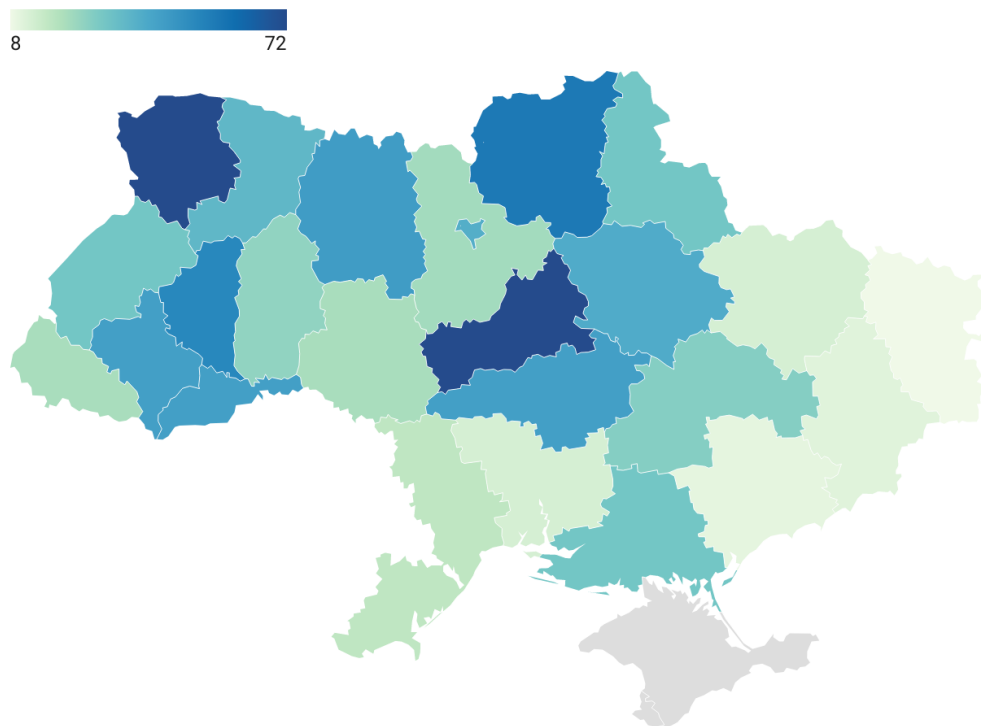

Рис. 10. Частка державних службовців територіальних органів центральних органів влади, які пройшли професійне навчання у 2022 році, за адміністративно-територіальними одиницями України, %

Результати гендерного розподілу державних службовців категорії «А», «Б», «В», які займали посади державної служби в Офісі Президента України, Секретаріаті Кабінету Міністрів України, Апараті Верховної Ради України, Державному управлінні справам, апаратах та територіальних органах центральних органів влади та які у 2022 році пройшли професійне навчання (рис. 11), свідчать, що серед державних службовців категорії «А» переважають чоловіки (67 %), серед державних службовців категорії «Б», «В» переважають жінки (відповідно 63 % та 72 %).

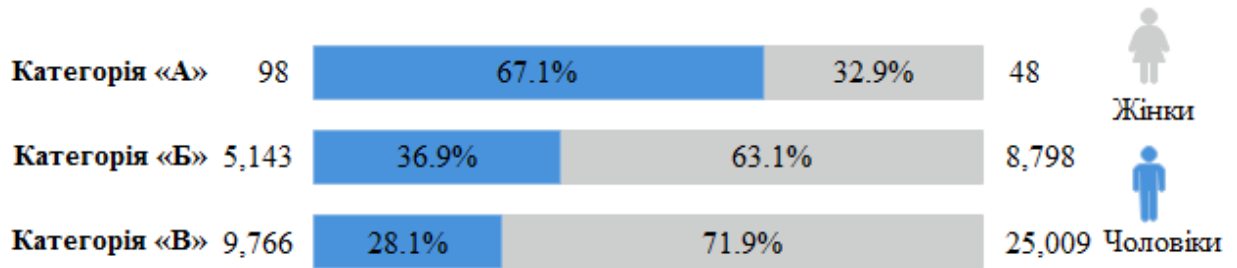

Рис. 11. Гендерний розподіл державних службовців категорії «А», «Б», «В» у Офісі Президента України, Секретаріаті Кабінету Міністрів України, Апараті Верховної Ради України, Державному управлінні справам, апаратах центральних органів влади та їх територіальних органах, які протягом 2022 року пройшли професійне навчання

Необхідно зауважити, що зі зниженням категорії посади державної служби збільшується частка жінок, які пройшли професійне навчання. Зокрема частка жінок серед державних службовців підкатегорії Б1 категорії «Б», які пройшли професійне навчання, становить 50 %, тоді як цей показник для державних службовців підкатегорії В2 категорії «В» – становить 73 %.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ

Відповідно до «Звіту про кількісний склад державних службовців» станом на 1 січня 2022 року фактична чисельність державних службовців, які займали посади державної служби категорії «Б», «В» в місцевих державних адміністраціях, становила 28 985 осіб.

Для розрахунку значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» було узагальнено інформацію про організацію у 2022 році професійного навчання державних службовців місцевих державних держаних адміністрацій, що функціонують у 24 областях України (Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Луганської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської) та місті Києві.

У рамках моніторингового дослідження для розрахунку значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» НАДС узагальнено інформацію щодо організації професійного навчання 24 949 державних службовців, які працювали в місцевих державних адміністраціях станом на 01 січня 2022 року (86 % від загальної кількості державних службовців категорії «Б», «В»).

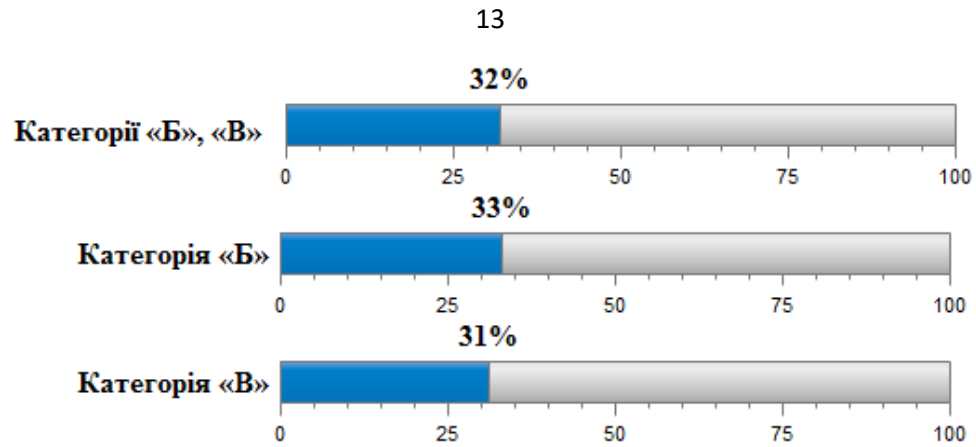

Рис. 12. Частка державних службовців, які займали посади державної служби категорії «Б» і «В» в місцевих державних адміністраціях та пройшли професійне навчання у 2022 році, %

Встановлено, що протягом 2022 року професійне навчання пройшли 7 875 державних службовців категорії «Б», «В» місцевих державних адміністрацій. Це становить 32 % від загальної кількості державних службовців відповідної категорії посад державної служби, які працювали у місцевих державних адміністраціях станом на 01 січня 2022 року (рис. 12).

Цей показник на 2 % менший у порівнянні із аналогічним показником, розрахованим стосовно професійного навчання державних службовців Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, апаратів центральних органів влади та їх територіальних органів, який становив 34 %.

Результати гендерного розподілу державних службовців місцевих державних адміністрацій, які у 2022 році пройшли професійне навчання (рис. 13), показали, що серед таких державних службовців переважають жінки, зокрема 75 % жінок – серед державних службовців категорії «Б», 86 % жінок – категорії «В».

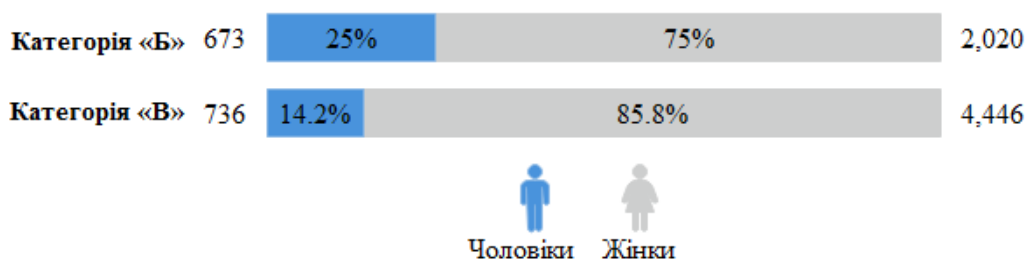

Рис. 13. Гендерний розподіл державних службовців місцевих державних адміністрацій, які пройшли професійне навчання у 2022 році, %

Порівняння результатів професійного навчання державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, центральних органів влади у 2021 та 2022 роках свідчить про зменшення

значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання», як у цілому (на 20%), так і у межах окремих категорій посад державної служби (20% – для державних службовців категорій «Б» та «В»). В той же час для державних службовців категорії «А» значення відповідного субіндикатора зросло на 17%.

СУБІНДИКАТОР «ВИТРАТИ ДЕРЖАВНОГО ОРГАНУ НА НАВЧАННЯ ПРОПОРЦІЙНО ДО РІЧНОГО ФОНДУ ОПЛАТИ ПРАЦІ»

На основі аналізу інформації щодо витрат на організацію професійного навчання державних службовців пропорційно до розміру річного фонду оплати праці державних органів, поданої Офісом Президента України, Секретаріатом Кабінету Міністрів України, Апаратом Верховної Ради України, Державним управлінням справам, центральними органами влади – 19 міністерствами, 26 службами, 14 агентствами, 4 інспекціями 38 іншими державними органами, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, встановлено, що витрати на професійне навчання їх державних службовців пропорційно до річного фонду оплати праці становили 0,02 %:

0,01 % – для Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справам, апаратів центральних органів влади;

0,02 % – для територіальних органів центральних органів влади.

Результати аналізу інформації щодо витрат на організацію професійного навчання державних службовців пропорційно до річного фонду оплати праці місцевих державних адміністрацій, показали, що значення відповідного субіндикатора становить 0,01 %.

Загальне значення субіндикатора «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці» становить 0,02 %.

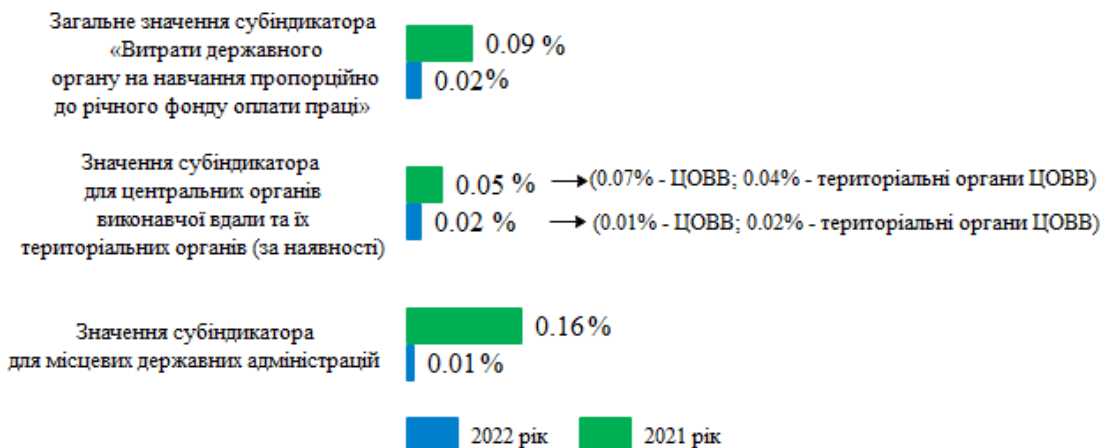

Рис. 14. Значення субіндикатора «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці» у 2020 та 2021 роках, %

Аналіз інформації щодо витрат державних органів на професійне навчання державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справам, центральних органів влади та місцевих державних адміністрацій у 2022 та 2021 роках (рис. 14) свідчить про зниження значення субіндикатора «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці» на 0,08 %.

ВИСНОВКИ

Щорічні моніторингові дослідження організації професійного навчання державних службовців за субіндикаторами «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» та «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці» із урахуванням елементів методології оцінювання стану державного управління SIGMA мають на меті вивчення сучасного стану реалізації права/обов'язку державних службовців на професійне навчання, зокрема через підготовку магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» та/або підвищення кваліфікації за загальними та/або спеціальними професійними (сертифікатними) та короткостроковими програмами, а також обов'язку державних органів здійснювати фінансування підвищення кваліфікації державних службовців цих органів.

Насамперед необхідно зазначити, що документи державної політики, а також законодавчі та нормативно-правових акти регулюють питання організаційно-правових та фінансово-економічних засад організації професійного навчання державних службовців. Для державного службовця питання професійного навчання у законодавстві закріплено як право і одночасно як обов'язок. Відповідно до законодавства Офіс Президента України, Секретаріат Кабінету Міністрів України, Апарат Верховної Ради України, Державне управління справами, міністерства, інші центральні та місцеві органи влади зобов'язані в межах затверджених відповідних бюджетних призначень під час складання кошторисів передбачати кошти на підвищення кваліфікації державних службовців апарату цих органів, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників у розмірі не більше ніж 2 відсотки фонду оплати праці.

Вторгнення російської федерації 24 лютого 2022 року на територію незалежної України, подальше розгортання бойових дій завдали серйозного удару по всіх сферах життя, що також відобразилося на функціонуванні бюджетних установ та організацій. В умовах обмежених ресурсів бюджету державні органи здійснювали перерозподіл бюджетних призначень,

передбачених на 2022 рік, що обумовило значне зменшення витрат, зокрема і на професійне навчання державних службовців. Як результат, у 2022 році відбулось зменшення кількості державних службовців, які впродовж року пройшли навчання за рахунок коштів державного бюджету.

За результатами проведеного НАДС дослідження на основі аналізу 99 % державних службовців категорії «А», «Б», «В» від їх фактичної чисельності (станом на 01 січня 2022 року) у 2022 році професійне навчання пройшли 56 737 державних службовців, з яких: 146 державних службовців категорії «А», 16 634 державні службовці категорії «Б», 39 957 державних службовців категорії «В». Відповідно у 2022 році загальне значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» становить 33 %, що на 15% менше значення такого субіндикатора у 2021 році. За результатами проведеного дослідження виявлено, що в Україні у 2022 році показник витрат державних органів на підвищення кваліфікації державних службовців становить в середньому 0,02 %, зокрема 0,02 % – для органів державної влади центрального рівня, 0,01 % – для місцевих державних адміністрацій. Таким чином, значення субіндикатора «Витрати державного органу на навчання пропорційно до розміру річного фонду оплати праці» становить 0,02%. Розраховане значення субіндикатора «Витрати державного органу на навчання пропорційно до розміру річного фонду оплати праці» на 0,08 % нижче у порівнянні з числовим значенням відповідного субіндикатора у 2021 році.

Отже, питання набуття та вдосконалення професійних знань, умінь та навичок державних службовців потребує більшої уваги як державних службовців, так і керівників державних органів на центральному та місцевому рівні. З огляду на обов'язковість та безперервність професійного навчання державних службовців протягом проходження державної служби необхідно продовжити роботу щодо залучення більшої кількості державних службовців до професійного розвитку і навчання за загальними та/або спеціальними професійними (сертифікатними) та короткостроковими програмами.

Для забезпечення цілеспрямованості, прогностичності та випереджувального характеру професійного розвитку державних службовців в умовах здійснення системних реформ в Україні державним органам на центральному та місцевому рівні доцільно збільшити видатки на підвищення кваліфікації державних службовців апарату цих органів, наблизивши їх до нормативно дозволених розмірів.

Розглядаючи систему професійного навчання державних службовців у рамках реформування державної служби в цілому, необхідно продовжити роботу, спрямовану на модернізацію інституційної системи професіоналізації державних службовців, у тому числі шляхом удосконалення механізмів забезпечення професійного навчання державних службовців, а також

утворення дієвої системи їх мотивації до навчання, що ґрунтується на прямому кореляційному зв'язку між результатами професійного розвитку та навчання і кар'єрним просуванням державного службовця.

Запровадження стратегічного планування та координації діяльності відповідного органу державної влади з питань професійного розвитку державних службовців має стати одним із основних напрямів діяльності державних органів у системі державного управління.